Ч. 95 (12.461). Львів, субота 3. травня 1930. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло", Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Чому колективізація заломилась?

Надії, які покладали більшовики на успіх колективізації, а тим самим і на завершення соціялістичного будівництва, тобто на перебудову народнього господарства на комуністичних підставах, не здійснилися. Темпо колективізації як у цілому СРСР., так і на Україні цілковито заломилося. Більшовики, які досі всі свої пляни переводили безоглядно, не дивлячись на те, чи здійснення їх принесе користь чи шкоду, були змушені припинити колективізацію. Дальше послідовне і примусове її переводження грозило занадто немилими наслідками. Воно могло покінчитися для більшовиків повною ліквідацією радянської системи. На цю тему писала у часі насильної колективізації вдова по Леніні, Крупська в урядовій „Праві" ось що: „Ґалянщину обхопила тепер так, як у 1917 р., заграва революції, тепер відбуваються формальні збройні напади зорґанізованих комуністів на села, в цілій державі *панує насильство і в парі з тим безладдя*".

Колективізація, яка принесла радянській владі стільки клопотів, та яку був примушений „ліквідувати" навіть всесильний Сталін, була — як пише б. кореспондент „Берлінер Таґеблят-у" у Москві Шеффер — консеквенцією господарного пляну Леніна. Ленінівський „неп" мав бути чимсь посереднім між двома відтинками радянської господарки, а саме між відтинком „соціялістичним" і вільним. Вільний відтинок мав до часу сповняти ті функції, які були за трудні для новоповстаючої соціялістичної господарки. Одначе Ленін вірив, що вільний відтинок покажеться у практиці остільки слабшим, що в скорому часі уступить перед відтинком соціялістичним. Але цей вільний, — назвім його приватний — відтинок радянської господарки, виявив такі розвоєві тенденції, що постійно треба було придумувати для нього різні „гальмуючі" засоби, з яких найважнішими були: 1) насильна колективізація та 2) плянове обтяжування сільського господарства, головно податком і „заготівлями".

Не зважаючи на всі ці засоби, колективізація не дала бажаних наслідків. У 1925 р. було на Радянській Україні 5.074 колективів, у 1926 р. — 5.064, у 1927 р. — 5.566, а в 1928 р. — 9. 734. У відношенні до 1925 р. розвиток колективів представляється так: у 1926 р. зменшення на 0.2%, в 1927 р. збільшення на 11%, у 1928 збільшення на 91%. У році 1929 скількість колективів знову побільшилась, бо коли в р. 1927 було в них тільки 274 тисяч зорґанізованих осіб, то у 1929 вже 576 тисяч, себто у відношенні до 1927 р. на 110% більше. Коли приглядаємось до цих даних, то здається, що всеж таки більшовики осягнули в ділянці колективізації деякий успіх, але коли порівнаємо їх із загальним станом сільського господарства, то вислідн вийдуть так якби жадні. У найбільше сколективізованій степовій окрузі (жидівські кольонії) припадає один колектив на 332 індивідуальні господарства, на Лівобережжі 1 на 1000, на Поліссі ще гірше, бо аж 1 на 2000. Що колективи є штучним твором на Україні, та не мають ніяких реальних підстав істнування, доказує ще й те, що є вони дрібні, як під оглядом заселення, в них зорґанізованого, так і землі та засобів виробництва. Напр. серденє число осіб зорґанізованих в колективах на Україні є 62, але понад 50 проц. колективів має менше як 10 членів.

І не тільки під оглядом скількости, але й у відношенні якости колективи не представляють ніякої сили в народньому господарстві. Напр. обслуговування колективів механічною робучою силою з року на рік погіршується. І так у 1927 р. це обслуговування виносило 64.2 прц. у 1928 р. — 47.2 прц., у 1929 р. — 36.1 прц., у 1930 р. — 11.5 прц. Методи праці у колективах на Україні є тепер цілком примітивні. Ситуація погіршується ще й тому, що рільники, перед своїм „приступленням" до колективів знищили живий інвентар, так що праця відбувається майже самими руками людей. На Україні та в цілому СРСР недостає не тільки модерних машин, але також примітивного знаряддя та робучих звірят.

У звязку з колективізацією виринула на Україні ще одна дуже важна проблема, а саме можливість перелюднення. Колективізація створює нові умови життя. Давніший господар, „пристаючи" до колективу стає радше рільним робітником. Давному власникові залишається з його господарства дім та в найкращому випадку малий кусень города. Вся земля, та основа рільного господарства, переходить на власність держави. Тією масою землі держава не в силі добре орудувати. Не має вона до цього відповідних засобів ні у формі знаряддя, ні капіталів, ні зерна на засіви. Отже держава, що стає власником землі, не має можливости занятн при управі землі всього населення, яке досі працювало у рільництві і тому створює нові кадри безробітних, що йдуть у пошукуванні праці до міста. Сьогодні ці кадри виносять уже около 2 і пів міл. осіб. Але треба рахуватись ще з тим, що та маса нових безробітних буде все побільшуватися, з огляду на те, що ситуація в рільництві стає все більше катастрофальною. Постачання зерна для засівів в осені було недостаточне, на весні цього року є воно ще гірше. Про якийнебудь експорт збіжа з СРСР вже від давна не може бути мови. Отже треба рахуватися з новим неминучим фактом збільшення безробіття в СРСР, яке вже тепер, порівнюючи відповідні числа робітників, є в СРСР більше, ніж у якій небудь капіталістичній державі. Цеї маси безробітних більшовики не в силі заняти в промислі, який не є в кращому положенні від сільського господарства. В промислі СРСР є тепер 1.298.000 безробітних.

Продукція та видайність з ріллі на Україні стало зменшується. Збіжа на Україні зібрано в 1927 р. 17.6 міл. тон, у 1928 р. вже тільки 12.8 тон, тобто на 28 прц. менше. Головно зменшився збір пшениці, який з 6.3 міл. тон у р. 1927, спадає до 2.6 міл. тон у р. 1928, тобто на цілих 59 прц. Видайність збіжа на Україні з одної десятини в квінталах виносила в 1904-15 рр. 9.3, а в 1923-7 рр. тільки 8.5. Отже радянська господарка цофнулась на яких 25 літ назад та виказує слабші вислідн ніж в періоді, коли управа ріллі не могла стояти так високо як тепер, та коли не було таких технічних можливостей збільшування видайности як сьогодні.

Під сучасну хвилю ситуація в сільському господарстві представляється ще гірше ніж в обговорених періодах.

У звязку з колективізацією висунулись головно три проблеми: 1) масове безробіття; 2) руїна сільського господарства; 3) повний занепад продукції збіжа, себто доведення до того, що тепер істнує в промислі. Продовжування колективізації рівнялось би пляновому нищенню економічного життя країни, тому не диво, що і такий фанатик як Сталін був змушений її розмах до деякої міри загальмувати.

Евген Чехович.

Українці в Манджурії.

Про життя й побут українців на Далекому Сході.

Харбін, у березні 1930.

I.

Ви питаєте, що собою уявляє край Манджурія, яка це сторона, де мешкають українці, яке їх життя тут і гуртування? Це питання дуже болючі і відповідь на них сумна. Коли це може бути для Вас цікавим, то оскільки мені дозволить память, попробую хоч трохи описати гуртування українців у Манджурії та їх громадське життя.

Українці гнані долею на своїй батьківщині, шукали скрізь притулку, де можнаб було лекше прожити. Одним з таких місць була Манджурія (в Китаю), серед гір якої з 1889 року простягнулась, збудована російським урядом, залізниця від кордонних стацій Манджурії та Пограничної на просторі коло 1400 верст та від Харбіна до Порт-Артура на просторі 950 верст (тепер на південь, після японської війни, залізниця залишилась тільки від Харбіна до Чанчуня на просторі 250 верст).

З будовою залізниці потребувалось багато робочої сили для обслугування всіх потреб залізниці, тому, хто хотів, міг знайти собі заробіток, вільне життя і навіть у недовгім часі розбогатіти. І ось разом з іншими в Манджурію прийшло багато українців — одні безпосередньо на службу на залізниці, а інших призвано на військову службу. Колиж вони військову службу відбували, залишалися на залізниці чи в приватних підприємствах, або розпочинали свої власні господарства, або здобували і розроблювали лісні концесії, з чого мали добрі прибутки, бо мали до розпорядимости дешеві китайські руки і недорогі в той час харчі та всяке потрібне до життя знаряддя.

Українці — службовці на залізниці, особливо ті, які служили в управлінні цієї залізниці, відпрацювавши 6 годин, мали багато вільного часу і збираючись вечорами в гуртки, проводили час за грою в карти, пили й гуляли, бо грошей було багато; деякі споминали рідний край, звідки вони так недавно виїхали.

І ось так, збираючись та згадуючи свій нарід, мову, звичаї, надумалися в 1907 році заснувати в Харбіні українську громаду під назвою „Український Клюб". Уложили статут, що його місцева адміністрація без вагання затвердила, зарендували відповідне помешкання, і клюбове життя розпочалося. Уряджували вистави, концерти, родинні вечірки, грали в карти, в льото — і нарешті знов таки гуляли та пиячили, але вже в свому клюбі, аж поки орґанізація не розпалася. А розпалася громада так, що коли я, після військової служби 1913 року вступив членом до Клюбу, то там нараховувалося всього 13 членів без помешкання та без майна, якщо майном не рахувати бібліотеки, в якій було кількасот книжок і яка приміщалася в чужому помешканні біля російської книгарні.

Так тягнулося аж до 1916 року. За цей час число членів збільшилося на поверх сотні. Обо-

вязково що-року уряджувано вечір памяти Шевченка, але українці обовязково поділялися на дві ворожі партії, і коли одна партія мала перевагу й хотіла чимнебудь відзначитися у своїй праці, то друга всіми доступними їй засобами намагалася їй перешкодити. Тут треба зазначити, що головну ролю в житті громади відогравав хор і драматичний гурток. Був хор, був драматичний гурток — було помітно життя Клюбу; а не було хору та драматичного гуртка з будь-яких причин, то все життя Клюбу завмирало до чергового гуртування сценічних гуртків.

II.

У 1916 році почалася нова доба в житті української громади в Харбіні. Перше — загальні збори ухвалили роздобути кусок землі і розпочати будову хочби невеликої хати для Клюбу, а друге — відчинити початкову школу, де булоб навчання української мови. Але горе було в тому, що школа відчинялася не в ціли виховання дітей-українців, а з метою через школу, благонадійним шляхом, здобути кошти для істнування самого Клюбу.

Нарешті прийшов 1917ий рік, рік революції в Росії і на Україні, яка перевернула все життя української громади в Харбіні. Тепер Український Клюб був відсунений на другий плян, а на перше місце поставлено Раду, яка мала вже політично-національні завдання. Але Рада ніяк не могла скласти певного пляну своєї праці, бо до цього часу кожна людина жила по вказівкам державних представників, а до політичної праці ніхто не був підготовлений. Клюб старався показувати шлях праці Раді, а Рада давала вказівки Клюбові. Все змішалося і ніхто не міг зрозуміти, де чому початок, а де кінець. Розпочалися окремі згуртування. Так згуртувався окремо драматично-хоровий гурток, кооператива, українська військова сотня і навіть видавництво. Кожна ґрупа працювала окремо, але майже у всіх організаціях стояли на чолі одні і тіж особи, завдяки чому ті особи кидалися від організації до організації, метушилися, диспутували, а справа ні трохи не посувалася вперед.

З 1918 року в травні місяці розпочали будову мешкання Клюбу. Будинок задумали великий, трьохповерховий, який вміщав би в собі театральну салю, книгарню, школу, гостинницю та інше. Завдання були великі, а грошей обмаль, то й рішили збудувати перше половину будинку, без театральної салі. Тогож року збудували перший поверх і в осени перенесли туди школу, а в 1919 році збудували других два поверхи, де вирішили відчинити українську ґімназію.

Вся праця провадилася в чаді. Театральний гурток робив театральні вистави, прибутки з яких ішли на будову Клюбу, окремі особи жертвували більші чи менші суми (були жертводавці, що давали по 5.000 рубл!). Рада уряджувала засідання; кооператива торгувала, відчинивши невелику крамницю в помешканні Клюбу, в якій не було ні порядку, ні краму, бо до торговлі взялися люди, що не тямили нічого в торговлі; ґімназія теж працювала, маючи і педаґоґічну і батьківську ради і контролю Українського Клюбу, але не маючи ні вчителів-українців, ні не даючи учням українського виховання. Дійшло до того, що вкінці ухвалено й оголошено, що українська мова для учнів української ґімназії не обовязкова (це на те, аби конкурувати з іншими російськими ґімназіями в кількості учнів). А коли чад став проходити і керманичі оглянулися на свою працю, то наслідки виявилися дуже поганими.

З української військової сотні й сліду не залишилося, а отамана її вислали за межі Манджурії; театральний гурток розлетівся і пішов працювати в чужих помешканнях, бо з Українського Клюбу, в будову якого він вложив так багато праці, його буквально вигнано; в кооперативі не було ні грошей ні товару; політична рада розпалася-розтопилася, як весняний сніг, залишивши бруд за собою; видавництво само ліквідувалося за відсутністю грошей і передплатників на ґазету, що її воно видавало; початкова школа зліквідувалася, перейшовши під управу харбінської міської ради. Залишився животіти Клюб з ґімназією, в якій були і чужі вчителі і чужі учні. Клюб і ґімназія мали за собою непевне імя і боргу коло пятьдесять тисяч єн.

А вийшла ця сумна історія з боргом у такий спосіб; усі жертводавці при будуванні помешкання Клюбу і для утримання ґімназії віддавали працю свою чи гроші без усякої особистої користи, без гадки будь коли пожертвоване повернути назад. Але між українцями знайшовся один землячок, у тодішньому часі міліонер, який, даючи чи гроші чи будівельні матеріяли, все записував і брав від правління Клюбу, будучи сам його головою, боргові квіти, а коли чад пройшов і для нього настав час показати своє лице, то він показав свій рахунок, по якому громада була йому винна 50.000 рубл. Така його заява мала враження розірваної бомби і викликала багато незадоволення, лайки і сварки. Через цей борг між громадянами зчинилися суперечки, особисті образи і таке інше, а зовсім чужі люди, що не мали нічого спільного з українською громадою, почали підбиратися до помешкання Клюбу, щоб забрати його в свої лабети.

С. Т. К.

Арештування в Скалатщині.

В ночі з 5. на 6. квітня ц. р. хтось підрізав у Теклівці, пов. Скалат, хрест, що його поляки поставили в українській громаді на памятку десятиліття істнування Польщі. Це скваліфіковано як злочин збещещення релігії з § 122 зак. кар. і під замітом поповнення цього злочину арештовано 8. квітня ц. р. чотирьох молодих хлопців з Теклівки: Павла Голояда, Мирослава Голояда, Павла Сталника і Володимира Олійника, котрим закидують в додатку злочин намаганого морду з § 8 і § 134 к. зак. Цього знова злочину мали обвинувачені допуститися в цей спосіб, що критичної ночі 5. квітня ц. р. мали мати револьвер в руці (а була це дуже темна і мрачна ніч), що його нічний сторож бачив в одного з учасників чи чув якийсь тріскот, що видавався йому наче набивання револьверу. Цей сторож нікого не пізнав, у хлопців не знайдено ніякої зброї, а їх рідня свідчить, що цілий вечер і цілу критичну ніч були дома і нікуди не виддалялися. Слідство веде судця Вовчук зі Скалата, котрий щойно внаслідок внеску рідні арештованих у прокуратурі на приказ прокуратора має переслухати свідків, поданих на ствердження алібі, і то аж десь в половині травня. Покищо всі арештовані сидять дальше в слідчім арешті у Скалаті.

З індійського кітла.

В місті Карахі відбулись збори 8.000 індійців, які ухвалили розпочати бойкот анґлійських мануфактурних товарів. Після зборів була демонстрація проти вбивства індійців у Пешаварі.

Недалеко місточка Насіка була крівава боротьба між націоналістами і більш компромісовими елементами.

На кораблі „Чанталя“ арештовано 10 індійців, які орґанізували демонстрації в Чітаґонґу.

СЕМЕН ТЕРЕН.

Борода.

(Докінчення.)

Вслід за тим я помітив деякі інші моторошні обставини, які заедно супроводили ґіґієнічні заходи цирудиків.

Виявилося, що стрижії поза голенням цікавляться теж усякими іншими спортами й грами, що в висліді стають вельми небезпечними для здорових, а то й життя особи, яку вони обіймкують.

Найбільше небезпечними з тих спортів є передусім жонґлерка, балакунство, подружжа, поезія й атлетика (важка).

Отакий штукар (жонґлер) мріяв очевидно про своєї майбутні успіхи у „Варете“, а щоби не вийти з „форми“, не гаяв часу й підчас голення. Я наївся іноді чимало страху, попавши до такого штукаря, коли то він став граціозно шпурляти бритвою, зовсім близько моєї голови, щоби опісля віртуозно зловити її, то біля правого, то лівого вуха.

А бритва, звісно, струмент прегострий, до цього-ж тне куди попало.

Балакун оповідав мені підчас голення всякі прецікаві події зі свойого буйно-минулого. Це ще можна булоб і видержати, колиб не обставина, що він, мабуть, щоби підчеркнути свою кровожадність, залюбки користувався своїми военними спогадами.

Отож пояснюючи жестами (без цього звичайно нічого як слід не перекажеш) деякі боєві моменти напр. ось такі слова: „...я з цілої сили рубнув його через голову шаблюкою!“, як не свисне іноді мені поперед ніс бритвою, що в мені було аж дух запре.

Людина заплющить було очі й думає:

— Цим разом, голубе, напевно ніс відрізав!

Врешті я як принципіяльний пацифіст узагалі не долюблював отаких оповідань про всяку різанину. Скільки лише разів, бісів син, згадував про ворожу партію, то так і натискав сильніше бритву й моє волосся автоматично їжилося.

Чимало горя я зазнав від таких, що крім голення займалися ще й подружжям. В основі речі, то я не винувачу подружжа, бо це може, як кажуть, трапитися кожній порядній людині. Та досить згадати, що марна чарка ранньої кави відповідно звареної, абож капелюх на виставі, рішали нераз про те, як мала в неділю виглядати моя борода, чи так як у пасіці без сітки, чи лише так начеб спарив кропивою.

Були стрижії й поетами.

Ці взагалі звертали малу увагу на голення моєї бороди, а зате пропадали за своїми поетичними комбінаціями, як і слід поетам.

Від такого поета мені пощастило навіть одержати автограф. Була це заглибина обемом півтора центиметра, менш-більше на палець від уха, на лівій щоці. Посадив я на ньому на тижнів чотири варену цибулю, але не помогло.

Колиж я бува попав до атлета, то голення ставало просто своєрідний боксерський змаг, хоч, до речі, я не мав поняття про правила боксу.

Одначе це ніщо не шкодило.

Після одного такого гол... вибачте: змагу, я довший час ходив з головою сентиментально скривленою на ліве плече, моїж товариші прозивали мене тоді поетом, що мене дуже боліло (одне й друге).

До всього того слід додати ще одне.

Кружляли глухі поголоски, що Пантофлюк набрався в одного стрижія неприємної шкурної недуги, значить пархів, та з цього приводу перевязав себе хустиною.

Хоч я й знав, що Пантофлюк жонатий (це знали всі, аджеж і співається: „Ой знати, знати, та хто жонатий і т. д.“), то всеж таки, не можу сказати, щоби ця поголоска під той час, не зробила на мене деякого враження.

Вкінці одної сонячної днини, я вичитав між іншими одну жахливу річ. Це була новеля відомого письменника, якої зміст був менш-більш такий:

— Законна жінка стрижія зраджує незаконно свого законного чоловіка з якимсь нікчемним типом. Але на щастя для законного чоловіка, що був стрижієм, оцей нікчемний тип ходить заедно голитися саме до цього стрижія, який є законним чоловіком, його (нікчемного типа) любки. Законний чоловік серед великих душевних катаклізмів, задумує зарізати згаданого нікчемного прелюбодійника, тому, що має до цього вельми пригожі обставини, залишається тільки справа реченця щодо здійснення своєї величавої думки.

Згаданий автор у мистецький спосіб малює онті душевні переживання згаданого стрижія, з яких маленький уривок дозволю собі навести:

„Нічого не підозріває...“
„Це гаразд.....
„Отже сьогодні, чи в суботу?!...
„Може й краще в суботу...

— — — — — —

„Прийде. Сяде. А там...
знечевя...
„Озеро... ні море крови, крови, крови
„Взагалі повне ведро!
„Навіть уха, ніс, геть усе.
„І чиколатки...
„Чах... чах... чах...
„Готово!...
„А може й сьогодні?!
„Ну, побачу!

Як уважаєте, то картинка нічого собі...

Можна сказати імпресіоністична.

Виходило таке: сидите в кіні, а позаду вас, сидить стрижій (бож стрижії взагалі можуть бути всюди) і тоді що?

Річ тільки в тому, що це буде в середу чи в суботу, себто коли заріже вас. Якщо ви голитеся раз на тиждень, то реченець відомий: це буде певно в суботу.

І то не лише заріже, але й повідрізує вам геть усе до чиста, вуха, ніс, тощо.

Після цього я мав уже всього того аж по ліве вухо (бо праве після операції, яку я сам у свій час зоперував, не входило в гру).

Я перестав узагалі голитися. Аджеж носи-

З Приб. Ради м. Львова.

Виарендування салі „Народнього Дому" для польського театру. — Становище українських радних у цій справі. — Заяви „русских" аграрників.

Вчора подали ми коротку вістку про виарендування салі „Народнього Дому" львівському маґістратові під польський театр. Нині даємо в цій справі точніші інформації та доповняючі дані. Отже львівська Прибічна Рада на засіданні 29. цвітня рішила заключити з управою Народнього Дому договір про аренду перебудованої театральної салі Нар. Дому на вистави міського польського театру. Час аренди означений на 6 літ від 15. серпня 1930 року починаючи, чинш за аренду виноситиме 6.000 зол. місячно.

У дискусії над цією справою сенатор Децикевич підчеркнув, що Народній Дім це національне майно. Народній Дім заснований цісарським актом з 1848 р., яким цісар Франц Йосиф подарував українцям площу під будову Народнього Дому. Будову переведено при допомозі прилюдних збірок жертвами цілої української суспільности. До цего прийшли великі записи і дари, що побільшили первісне майно. Правосильними рішеннями бувших австрійських урядів та судів признано інститут Народнього Дому фондацією, але ця фондація покищо не уконституована. Причиною цего були політичні впливи, які справу відсували тому, що велике фондаційне майно викликувало пожадання непокликаних чинників. Якби не ці політичні впливи, то фондація Народнього Дому була би для української суспільности тим, чим Заклад Народови ім. Оссолінських є для польської суспільности. Не можна собі навіть уявити, щоби Осолінеум свою домівку дало в аренду на вистави українського театру. Сама думка про те була би невмістна. Але в українській суспільности можливі і такі дивогляди. З цими дивоглядами, які мають свою основу в своєрідних політичних відносинах, серед яких живе український нарід, треба на жаль погодитися. Тому промовець не підносить замітів проти виарендування салі національної фондації Народнього Дому на приміщення польського театру, але з цеї нагоди пригадує міській репрезентації її обовязок подбати також за український театр. Не має справді надії, щоби міська репрезентація спромоглася на погляд, що її обовязком є дбати також за культурні потреби українського населення. Те, що недавно лучилося з нагоди наради над міським бюджетом, коли то Прибічна Рада відкинула внесення за субвенцію для українського театру, вказує на те, що міська репрезентація рішена далі нехтувати культурні потреби українців. Та не зважаючи на таку неввічливість промовець заповідає, що в слушному часі поставить до Управи міста Львова домагання, щоби кожного року на означений протяг часу саля Народнього Дому була віддана на вистави українського театру, а також, щоби українські вистави час до часу були допущені у Великому Театрі.

Промовляли далі оба „руські" мамути п. Михайло Бачинський і д-р Олександер Лисяк. Оба згідно заявили, що українці не мають жадного права до Народнього Дому, що по словам фундаційної грамоти з 1848 р. цісар подарував будівельну площу русинам, а не українцям. Згадали також, що поробили вже у Варшаві заходи, щоби правосильні рішення та присуди бувших австрійських урядів і судів у справі Народнього Дому були знесені. На їх думку є надія, що незабаром майно Народнього Дому буде привернене товариству, якому австрійський уряд це майно безправно відібрав. Д-р Лисяк розвеселив вкінці слухачів предовгим міркуванням на тему „польсько-русскої любови та згоди". На його думку москвофіли вже вимирають, а також українців до кількох років вже не буде, зате „русска аграрна партія", яку вороги називають тепер ділілутською, стане сильною і заведе еру згоди з поляками. Зрештою, д-р Лисяк готовий навіть разом з українцями станути до боротьби проти поляків, але не револьверами та бомбами, як це роблять українці, тільки серцем та добротою.

Ці маячення д-ра Лисяка розвеселили всіх присутніх. Бож д-р Лисяк, що побував уже „в гостях" і на Кульпаркові, є все розброюючо „розумний" у своїх виступах на засіданнях Прибічної Ради. Шкода, що санатори не ввели більше подібних до п. Лисяка „аграрників" і до Прибічної Ради „Народнього Дому" і до Прибічної Ради міста. Тоді населення міста, напевно платилоб дуже радо карти вступу на всі засідання Ради як до театру.

ли люди якісь бороди; еспанки, тощо. Навіть отакі мудрагелі як жиди, з носили.

А втім і природно воно носити бороду, бож годі й подумати, щоб Адам, було, ходив до стрижія, отже сам голився, а без сумніву жив, чого найкращим доказом є — ми, голені і неголені люди.

* * *

Отже не голюся й ношу бороду.

Чим раз довша. Звичайна (не еспанка).

Але...

Ярка заявила мені оноді, що не хоче нічого спільного мати з первісною людиною, з таким дикуном, як я, доки тількиноситиму бороду.

Я волів бороду.

Дасть Біг видержу.

Товариші прозивають мене Толстим.

Ходив я якось на малини, та так заплутався клятою бородою в якесь корчище, що здається був би й ночував у лісі, якби пастухи не помогли мені були виплутатися.

І в церкву народ мене не пускає у неділю, мовляв: я жид...

Не знаю, що воно далі буде.

Безпомічний я як дитина, аджеж і в лице мені дати всякому не важко. Лише зачіпить за бороду, а я боронитись не стану, бо якже й боронитись, коли держать тебе, як цуцика на мотузку за кляту щітину.

А бувало миску пирогів зідав! Сам. А тепер борода перешкоджає.

Сирота я безталанний та й годі.

Ходжу по місті і питаю всіх бородатих: що вони роблять зі своєю бородою. Одні кажуть: „підстригуємо", інші радять спитати стрижія. Ні; таки радше спитаю Ярки. Коли вона не може звикнути до бороди, то нехай вивчиться фризієрського мистецтва.

А коли поріже мене чи підріже, то бодай знатиму за що проливаю свою кров.

Прага. 1930.

З польської преси.

„Наша національна еволюція".

Догани і похвали „Ґазет-и Львовск-ої".

Офіціяльний орган львівського воєвідства помістив у числі з 29. п. м. під повищим нагoловком довгеньку передову статтю, якої довжина погано відбивається на змісті: бо автор наприкінці забув, про що писав на початку. Вийшло з того таке дальше „непорозуміння", що поправді не знати, чи під „нашою національною еволюцією" автор мав на думці еволюцію польської національної політики, чи еволюцію настроїв непольських народів у Польщі. Послухайте тільки:

Починає „Ґазета Львовска" дуже правильною увагою, що польське громадянство починає взагалі цікавитися якоюнебудь справою лише тоді, коли та справа вже дошкульно болить його і віяк уже забувати про неї не можна. Так було з господарськими справами, так є також з національною проблемою, яку польська преса — мовляв — пригадує собі лише з приводу „якогось драстичного випадку", починаючи тоді від того місця, на якому залишено цю тему кілька місяців тому, дарма, що чейже в міжчасі „процес перемін не зупинявся ані на хвилину". Тимчасом це питання „принципіяльного значіння".

„Від напрямку нашої національної еволюції, від становища, яке остаточно займуть національні меншости супроти держави, у великій мірі залежить її будуччина, будуччина „кресів", фактична петрифікація границь та внутрішня суцільність держави, яка є кардинальною умовою великодержавницького розвитку. Аджe річ іде про те, чи Польща в теперішніх границях істнувати буде всупереч волі третьої частини своїх громадян, чи з їх волею. Крім того національна проблема тісно вяжеться з нашою національною політикою на Сході. Лише в разі повної розвязки цієї „внутрішньої" проблеми, наша східна політика зможе бути активною та переймати ініціятиву; в противному випадку вона мусіла би бути лише оборонною з усіми недогодами пасивної тактики".

З повищого виходило би, що „Ґазета Львовска" здає собі справу, що не все в порядку, і що істнують видно якісь дані турбуватися усіми тими засадничими питаннями польського державного життя, на які вказує автор статті. Це свідчило би корисно про обєктивність суду „Ґазет-и Львовск-ої" і про тенденцію трошки ширше розглядати національну проблему, слушно називаючи її „внутрішньою" у „лапках". Дальші речення підтверджують поважне відношення автора до порушеної ним теми. Він звертає увагу, що

„ствердження напрямку нашої національної еволюції вимагає обережности. Треба вияснити і відділити те, що суттєве, та відкинути чимало того, що має вигляд симптоматичного явища, але є явищем перехідним і штучним. Треба піддати аналізі також безсумнівно неґативні прояви, тому, що в їх характері можуть скриватися ознаки, окреслюючі напрямок змін. Треба вкінці вийти поза рямці поліційних хронік, які реферують лише факти нарушення закону одиницями..."

Читач повищих виводів переконаний, що автор говорить про польську нац. політику, і притакує авторові, радіючи, що ось розлягся ще один вопіющий голос критики на пустині безжурности. Як-же справедливим є погляд, що політика не може спиратися на явищах штучних, що вона повинна вміти відділяти штучне від нештучного і що поліційна хроніка не є відповідними рямцями для — національної політики!

Але читаючи дальше читач ніяковіє і поволі, геть збентежений, не знає: чи автор свідомо закепкував собі з нього, чи може злякався, що забагато дозволив собі натяком на потребу критицизму у ділянці національної політики і тому мерщій завертає назад, аби направити свій гріх! Бо вся решта статті присвячена доказам що польська національна політика саме цілком правильна, що вона дуже добра і єдино доцільна, бо — видає знамениті наслідки. Вони проявляються у „поправі настроїв руских мас" — і це, видно, та „національна еволюція", яку мав на думці автор, цілком фальшиво вживаючи тієї термінольоґії. Ця „національна еволюція" проявляється, мовляв, передовсім у тому, що

„ситуація з 1930 року інша ніж була в 1919 р."

Відкривши таку Америку, автор відкриває

Арештування керовника Мопру у Варшаві.

Варшавська сл. поліція арештувала Ол. Ґранаса за комун. діяльність. Підчас ревізії найшли в нього скритку, що отвирається за потисненням ґудзика. В скритці найшли комун. документи, архів варшавського відділу Мопру, 16 печаток Мопру, ключ до шифрів, револьвер, кількасот рев. і кільканацять крісових набоїв. У руки поліції попали теж листи, писані комуністами з вязниць, у яких подані ріжні назвища й адреси. На основі тих документів перевела поліція дальші ревізії, що дали величезний доказовий матеріял. Ґранаса замкнули в тюрмі при вул. Дикій. Ґранас підчас вибуху світової війни був у Швайцарії, звідкіля опісля з Леніном і Троцьким переїхав запльомбованим ваґоном до Росії. Там за большевиків виконував ріжні функції в центр. комітеті ком. партії та був мужем довіря Зінов'єва. В 1919 р. брав участь у большевицькім перевороті в Латвії. До Варшави приїхав 1923 р. Ост. часами був керовником варшавського відділу Мопру та займався аґітацією в робітничих професійних союзах.

Фронда проти Ґуґенберґа.

„Н. В. Журналь" подає, що більшість фракції німецьких націоналістів вилomилась зпід партійної дисципліни і що ґраф Вестарп зложив свій мандат. Наслідком цього утворилась фронда проти Ґуґенберґа, на чолі якої станув ґраф Вестарп, який скликав збори опозиційних елементів, критикуючи гостро політичну лінію Ґуґенберґа.

Наради Шобера із Бріяном.

Дня 29. м. м. канцлер Шобер зложив візиту Бріянові і мав з ним довшу нараду про австрійсько-французькі відносини. Після нарад Бріян видав на честь Шобера сніданок, на який були запрошені представники Німеччини, Польщі і Мадярщини та кількох французьких міністрів.

Вальдемарас приготовляє переворот.

З Ковна повідомляють, що Вальдемарас приготовляє на Литві державний переворот. В його домі ведуться тайні наради прихильників Вальдемараса, рекрутованих із старшинських кругів. Число цих прихильників б. литовського диктатора зростає.

другу, а саме, що протягом 11-ти літ змінилася українська політична тактика, що „шукається спільної мови з селянством, кажучи йому про земельну реформу і податки", що в агітації „оперується суспільними болячками", на Волині актуалізується справи православної церкви і т. д. На цій основі автор відважується базувати твердження, що

„це „пересунення гасел" на терен малих, часто тенденційно побільшених, але популярних справ, є свідоцтвом упадку первісної політичної ідеї, яка підлягла вичерпанню і перестає бути атракцією. А саме тільки та ідея стояла у виразній опозиції до польської державности".

Чому зміна політичної тактики має бути тотожна з „упадком ідеї" — це тайна автора. Нам здається, що це абсолютно дві цілком окремі справи, що є річчю цілком ясною і природною, що тактика є змілива, залежна від зовнішніх змінливих умов і обставин і мусить бути все приноровлювана до буденного життя, зате саме ідея — гарна, жива, здорова ідея — тріває віки.

Але автор настільки засугестіонований вірою в „упадок" української національної ідеї, що насилу шукає щораз нових „доказів" на факт „національної еволюції", переживаної українцями. І находить такі „докази", які цілком уже читача розброюють і під знаком запиту ставлять взагалі доцільність поважної дискусії. Отже

„є фактом, що були виставлені і побідили спільні виборчі листи для поляків і меншостей...

Де, коли і які?! Коли автор пригадує громадські вибори в Галичині, то чейже йому відомо, що українці були змушені годитися на мішані листи анахронічною і вбивчою для них курiяльною системою. Щодо парляментарних виборів, то не думаємо, щоби автор покликувався на „спільні" листи ББ, особливо нині, після присудів Найвищого Суду про вибори саме у білоруських і українських округах...

„Є фактом, що меншість бере щораз численнішу участь у мішаних організаціях і державних маніфестаціях. Записування таких явищ на рахунок „штучок адміністрації" є абсурдом. Бо не входячи в ближчий розгляд того закиду, досить пригадати, що ще перед 8-ми чи 5-ти роками адміністрація при найкращих бажаннях і засобах була безсила. Не запобігла бойкотові перепису населення і соймових виборів. Чиж би так видосконалилася? Ні, тільки середовище змінилося. „Солідарний фронт" підляг розбиттю. Натугу націоналізму зломано..."

Як у відповідь „Ґазеті Поранній" на її недавню статтю на тему українсько-польських відносин, так і нині відповідаючи „Ґазеті Львовскій" мусимо завважити, що „Ґазета Львовска" має змогу витягати всілякі арґументи на доказ теам „співпраці", а ми не маємо змоги опрокидувати цих арґументів, бо мусимо рахуватися — з цензурою. Всетаки можемо чемно запитати, чи автор, кажучи про участь „меншости" у мішаних організаціях і державних маніфестаціях має на увазі й українців і в такому разі про які думає конкретні випадки? І чи він поважно вірить, що напр. гуцульські делеґації до Варшави з нагоди імянин високих достойників — це дійсно спонтанічний щирий вислів зміни настроїв і що адміністрація ані пальцем тут не рушила? ' відродження москвофільства і „діяльність" „рапівців" з п. М. Бачинським на чолі і „Т-во Згода" і „Українська Нива" на Волині та навіть „Селянин" у Львові — все це докази „національної еволюції"?! Коротку память має шановна „Ґазета Львовска", дарма, що 120 років істнує і повинна багато річей знати і памятати. Адже те саме польська урядова преса писала підчас перепису населення у 1921-му році і підчас виборів у 1922-му році, що українське населення не слухає жмені бунтівничих проводирів і масово бере участь у згаданих громадсько-державних функціях! Чейже заяву Ількова розтрублено на весь світ. Нині, видно, „Ґаз. Льв." інакше дивиться на ці речі. Чи за 8 літ не подивиться інакше й на нинішні відносини, які їй чуже до вподоби?!

А вони їй справді подобаються. Вона признає, що

процес національної еволюції повільний і не може бути інший серед покоління, яке памятає збройну боротьбу і дантейські образи літ 1918/19. Але плоди того процесу тріві. Кожний крок вперед, є кроком, поставленим на твердому ґрунті, є невідхильним актом.

Слава Господеві! Все, значить в порядку. Нема вже нині боїв довкола Львова, нема української тактики пасивної резистенції. Правильна є польська національна політика і не треба її зміняти. Ніякої причини бути критичним нема. „Ґаз. Львовска" є дуже вдоволена. Хай такою буде і надалі.

Інтервенція у справі арештованих.

В середу передпол. пос. Остап Луцький інтервеніював у львівського городського старости Кльопа в справі арештованих в останніх днях українців. Староста заявив, що поліційне слідство в справі арештованих закінчено і передано вже слідчому судді, до якого слід звертатися у справі арештованих. Як довго вязні перебуватимуть у поліційних арештах, вони зможуть діставати харчі й одяг зпоза вязниці, однак за окремим дозволом у кожному індивідуальному випадку.

Побут швайцарського журналіста у Львові.

У середу гостив у Львові спеціяльний кореспондент швайцарських французьких пресових орґанів „La Suisse" і „Journal de Geneve" п. Рене Навій. Гість відвідав голову УНДОбєднання і Укр. Парлям. Репрезентації д-ра Дмитра Левицького та докладно інформувався у нього про українське життя і українські справи у Польщі.

УСДП на 1. травня.

Цього року наші соціяльні демократи (УСДП), що збудилися зі сну не так то давно, обходили першотравневе свято спільно з польськими соціялістами (ППС). Сердеги цілковито забули, якто у 1928 р. в часі виборів до сойму трактували їх пепесяки, зокремаж львівський шовініст пос. Гавснер, з яким вони тоді теж не панькалися. Нині це для наших уесдепістів, здається, треба вважати за небувше. Видно новим духом серед них повіяло. Бо, хоч на свому зїзді вони рішили не голоситись ні до другого (ні до другого і пів) ні до третього інтернаціоналу, то тепер без вагань найшли спільну мову з львівськими пепесяками, які під оглядом національного шовінізму та ненависти до українців творять свій питомий „інтернаціонал".

Справа бомби в посольстві СРСР. не вияснилася.

Заповіджену в посольстві СРСР льокальну візію відложили до найбл. тижня. В звязи з бомб. замахом досі нікого не арештували. Польський посол у Москві Патек висловив нар. комісареві Літвінову радість польського уряду, що замах не вдався та впевнив Літвінова, що польський уряд робитиме все, аби викрити замаховців.

„Польсько-більшовицька війна".

У звязи з викриттям бомби в посольстві СРСР в балтійських державах кружляли чутки про можливість війни між СРСР і Польщею. Шеф естонського ґен. штабу стверджує в часописі „Певаліс", що на випадок польсько-більшовицької війни Естонія мусіла би проголосити мобілізацію та держати військо в поготівлі на більшовицькім кордоні. Шеф латвійського ґен. штабу заявив, що Латвія на випадок війни мусіла би реаґувати так, як Естонія.

Протипольські демонстрації в СРСР.

У Москві, Ленінграді, Харкові та Минську відбулися віча, на яких домагалися від Польщі ґарантій охорони більшовицького посольства. У резолюціях сказали, що СРСР зуміє дати належну відправу кожному хто старається зломити мирову більшовицьку напрямну.

„Львів оборонили батяри".

„Львовскі Курер Поранни" подає звіт із конференції бувш. прем. Бартеля з делеґацією давньої ради м. Львова. Бартель сказав тоді, що м. раду треба було розвязати, бо вона занедбала Львів, улиці були занедбані, нечисті. Радник Судгоф запримітив, що все, що є у Львові вартісного культурно та матеріяльно, створила праця горож. урядів. На це відповів Бартель: Ну, дайте спокій з гор. заслугами... і т. д. Коли мова про Львів, то його боронили батяри. На завваґу бувш. мін. Єтесловича, що тоді правління в місті треба би віддати батярам, Бартель притакнув.

Справа надзв. сесії сойму.

З Центроліву повідомляють, що просьбу до президента держави внесуть у такому речинці, щоби сойм міг зібратись у травні.

Девей кидає Польщу?

У фін. колах Варшави кружляє чутка, що фінансовий дорадник Польського Банку Девей кидає Польщу. Девей міг би остати лише тоді, колиб виєднав для Польщі нову позичку.

Єг. курер не пропав.

З Льондону повідомляють, що египетський курер іще не виїхав із Каїра. Нагас баша наказав курерові задержатися, щоби проволікти переговори. Конференцію відложили до 5. травня.

Зі спортового життя.

Виділ УССК-а подає до відома своїм членам, що в днях 3 і 4 травня відбудуться внутрішньо-клюбові легкоатлетичні змагання. В програму змагань входять: 1) мужеські біги 100, 400, 1500 і 4×100, скоки в гору, в даль і на тичці, мети диском, ратищем та стусан кулею правою і лівою рукою. 2) Жіночі біги 60 і 100, скоки в гору і даль та мет ратищем і диском і стусан кулею. Крім цего мужеські дружини розіграють змагання в відбиванці зі „Сагайдачним" та кошиківці з УСК. гол. гімназії. До змагань повинні станути всі змагуни з огляду на тренінґовий їх характер. Лікарські оглядини відбудуться в пятницю в Акад. Домі для змагунок в год. 19., а змагунів в год. 20. Тамже прийматиметься зголошення. Початок змагань в обі дні в год. 7. рано на площі Сокола Батька.

НОВИНКИ

— **Що таке „Вядомосці Українське".** Вже пів року минає, як у Варшаві виходить щоденний польський пресовий бюлетин „Вядомосці Українське". Після його появи комуністична краєва і закордонна преса рада була добачити у факті повстання того бюлетену новий доказ „ундо-петлюрівсько-фашистівсько-пілсудчиківської" згоди і співпраці й на цю тему плела всякі теревені. Недавно і варшавський російський щоденник „За Свободу", пишучи на тему повернення д-ра А. Річинського до Православної Церкви, покликався на „Вядомосці Українське", як на вислів української опінії, і буцім-то як на один з орґанів української преси. Тому вважаємо за необхідне пояснити, що „Вядомосці Українське" ніколи не були і не є українським орґаном. Згідно з нашими, цілком достовірними інформаціями, „Вядомосці Українське" є бюлетином, який видає польська пресова аґенція „Варшавська Інформація Прасова" („ВІП", Варшава, вул. Вільча 32), яка має цілу низку інших періодичних видань, як „Вяпистке Стронніцтва", „Служба Сполечна", щоденний бюлетин з оглядом жидівської преси, періодичний бюлетин з оглядом литовської преси, еміґраційний люлетин і ін. Це приватна польська аґенція, якої власником є Стефан Люблінер, та яка рішила видавати також окремий бюлетин про українські справи. Очевидно УНДО ні ніяка інша українська партія, наскільки нам відомо, з цим бюлетином не має нічого спільного і за нього жадної відповідальности брати не може. Але справедливість наказує ствердити, що українські справи в цьому бюлетині реферується переважно обєктивно і правильно, здебільша на основі української періодичної преси. Далі слід замітити, що це перше і єдине цього роду польське видавництво, яке обхоплює цілість українських справ і систематично інформує про них польську пресу, бо воно призначене передовсім для преси.

— **Напад українських терористів чи дишель?** На днях польська преса голосно трубіла про напад української боївки на книгарню „Слово" у будинку Ставропігії при вул. Руській у Львові. Вже писалось про „безчельносьць" українських шовіністів, накликувалось поліцію проти українських пластунів, які нібито із помсти за викинення їх домівки із Ставропігійського будинку, виконали цей напад. В останньому числі „Дзенніка Львовского" появилось вияснення, поміщене на підставі інформацій ставропігійських кругів, з якого довідуємося, що шибу в книгарні „Слово" вибив дишель тягарового воза, що через необережність якогось візника віхав на хідник. Свідком цього випадку був постеруновий поліції, який не знаючи, що дишель спричинив яку шкоду і бачучи невинність візника, не зробив з цього ніякого вжитку. Як бачимо, то навіть за випадки з дишлем, польська преса робить відповідальними українських „терористів".

— **Намагане вбивство та самовбивство.** На вул. Софії різник Ґжесікевич пробив ножем наймичку Лабу. Її життю не грозить небезпека. Зараз потім пробив себе Ґжесікевич двічі ножем у груди та помер, заки приїхала рятункова стація. Лаба каже, що Ґжесікевич пробив її тому, що не хотіла йому дати 250 зол.

Травень — місяць українського пласту.

Даймо нашим пластунам власну хату!

Вже місяць тому намагався Сеніорат Ставропигійського Інституту викинути Український Пластовий Улад із заниманої ним домівки в камениці Ставропигії у Львові при вул. Бляхарській, а довершив цю роботу у велику пятницю.

У відповідь на це зав'язався у Львові комітет, який поставив собі за мету придбати для Українського Пласту власний дім. Почав свою діяльність і пласт-прият в напрямі піддержки пластового руху. В часописах появилися відозви, що закликували до складання жертв на пластовий дім і інші пластові цілі.

Здавалося, що поступок Сеніорату Ставроп. Інституту відіб'ється відгомоном по цілому краю та що жертви поплинуть так обильно, що в короткому часі Український Пласт буде мати у Львові свою власну домівку, в якої вже ніхто не посміє його викинути на брук.

На жаль, надії ці завели. В перших днях запалу зложило кільканацятьох громадян у Львові більші жертви на пластовий дім. Почалася збірка ланцюговою системою, але йде вона дуже поволи і ланцюг що-хвилі рветься, бо багато з тих, яких викликано, не почуваються до обовязку дати свою жертву. Є теж немало й таких, що вдоволяються жертвою 1—2 зол.

Почин збірці дав Львів. По найбільшій части й найбільші квоти зложили львівські громадяни, хоч вони є найбільше перетяжені ріжними збірками. Провінція мовчить, сільська інтелігенція майже не відгукнулася.

До цього часу вібрано на пластовий дім у Львові ок. 10.000 зол. Це є смішно мала сума, аби думати про власний пластовий дім. Якщо збірка піде дальше таким самим повільним темпом, то хіба за кільканацять літ можна буде думати про набуття пластової домівки. А де до цього часу має міститися Пласт і що з ним станеться, якщо не матиме відповідного приміщення — не знати.

Та не лише про дім ходить. Пласт має ще інші потреби, на які не має грошей. Згадаймо для приміру пластові табори, які вимагають великих матеріяльних вкладів. А де найконечніше виряджения Пласту?

Самі пластуни не можуть покрити тих великих матеріяльних потреб Пласту, бож це в більшости діти, молодь, яка не має своїх грошей. А проте віддають усе, що можуть, резиґнують зі своїх діточих і молодечих утіх, оподатковуються, заробляють, віддають свою працю у вільних хвилях, аби лише здобути для свого Пластового Уладу потрібні грошеві засоби.

Чиж супроти таких потреб Пласту і зусиль пластунів може остатися байдужим старше громадянство? Чиж не заб'ється сильніше в його грудях серце? Справа в молоді, надії, будучности народу, йде про її виховання, від котрого залежить ціле пізніше життя нації. А хібаж ніхто не зможе заперечити, що серед нинішньої сірої дійсности один Пласт дає нашим дітям таке виховання, яке вони повинні мати, виховання карного члена української нації, здорового на души й тілі, здібного до посвят і до твердої буденної праці.

Чи не щемить у нас коло серця, коли бачимо карно машеруючі ряди наших наймолодших пластунів і пластунок? Чи не дивимося з любовю й найбільшим вдоволенням, як вони, ці наші наймолодші, бережуть ладу при наших національних святах-обходах, певні себе і свого великого й почесного завдання? Чи не тішимося тим, що в таборовому житті вчаться вони поборювати всі труднощі природи, що зміцняють свої мязи, гартують волю, набирають відваги, самостійности, посвяти, організованости, — всіх тих прикмет, які потрібні здоровому громадянству?

Якщо признаємо велику вагу пластової ідеї і пластового життя, якщо хочемо, аби ті, що після нас займуть місце, відповіли завданням, які наложить на них майбутність, мусимо всіми силами піддержати пластову організацію і причинитись до її розбудови і скріплення морального й матеріяльного. Це наш обовязок супроти наших дітей і будучности нації.

Йде місяць травень — місяць весни, квітів і любови. *Зробім його місяцем Українського Пласту, місяцем цих весняних квітів-дітей наших.* Зрозуміймо їхні весняні пориви, підтримаймо молодечі почини, даймо їм наглядно відчути нашу любов, любов до весни їх життя, забезпечім перед тими бурями і громами, які могли би зломити ці весняні квіти наші. Не гасім їхнього молодечого вогню нашою байдужістю!

Нехай у цьому місяці весни поплинуть обильні жертви на потреби весни-життя наших дітей! Не відказуймося від цього обовязку — бож це святий обовязок батьків!

Даймо їм власну хату, в якій без турбот лунав би їхній життерадісний сміх, де без перепон могли би працювати для своєї великої ідеї! Даймо їм *власну хату*, щоб відчули її вартість, щоби вчились нею порядкувати, щоби вже від весняних своїх днів не були — *безпритульними*, не були в *наймах, під чужим дахом!...*

З судової салі.

Засуд декана за українську кореспонденцію.

Перед окружним судом в Тернополі відбулася карна розправа проти грималівського декана і пароха в Товстім о. Івана Іванчука, обвинуваченого за переступство першої статті закону з 31. липня 1924 В. З. П. Р. ч. 73 поз. 724 про державну мову і мову урядування державних і самоуправних властей адміністраційних, а саме за кореспонденцію зі старством в українській мові. Старосто в Скалаті віднеслося до о. Івана Іванчука в справі видачі метрики якогось Пригоди з Товстого, що пробуває в Америці. У відповіди на це о. Іванчук відписав до староства в українській мові, що в метрикальних книгах уроджених в його парохії Пригода не находиться, а є тільки Провода і опісля на пововне домагання староства видав копію метрики Проводи в латинській мові. За цю кореспонденцію староство в Скалаті укарало о. Іванчука гривною сто золотих, евентуально карою пятидневного арешту, добачуючи в українській кореспонденції нарушення вище цитованої статті, бо на його думку греко-кат. парохи в метрикальних справах є обовязані писати до властей по польськи.

На розправі в суді обвинувачений о. Іванчук і його оборонець посол д-р Степан Баран виказали нестійність адміністраційного засуду, а сам обвинувачений покликався — як і в адміністраційних доходженнях на обовязок канонічного послуху, бо греко-кат. митрополичий ординаріят у Львові зарядив обовязкове ведення метрикальних книг і кореспонденцій з державними властями в українській мові розпорядком ч. 888 з 1919, оголошеним в Львівських Архієпархіяльних Відомостях ч. 2. з 30. вересня 1919, якого досі Ординаріят не відкликав, ані не змінив. Так само — як це підніс оборонець д-р Баран — виконавчий розпорядок ради міністрів з 24. вересня 1924 В. З. П. Р. ч. 85 поз. 820 до вище наведеного закону, котрий в поясненні вичисляє таксативно до статті 1 всякі власти, що є обовязані урядувати по польськи, не вичисляє там зовсім ніяких урядів метрикальних католицької церкви, котрі взагалі не істнують як державні установи. Польська конституція ґарантує католицькій церкві (стаття 114) право самостійно управильнювати свої внутрішні справи, до котрих без сумніву на основі канонічного права належить і ведення метрикальних книг і коли Ординаріят зарядив їх ведення в українській мові, то державні власти не мають до цього права мішатися, тим більше від хвилі, коли обовязує конкордат з 10 лютого 1925 р., а головно важна у даній справі його II стаття.

Вкінці згадав пос. д-р Баран про аналоґічну справу, котра 13. лютого ц. р. велася перед Найвищим Судом за вживання нашими священиками української мови з державними властями (справа о. Василя Лончини зі Львова, о. Михайла Кушкевича з Янова пов. Городок Ягайлонський і о. Северина Матковського з Босир пов. Копичинці), де оголошено рішення, що по думці статті 40 декрету про устрій судів і статті 513 кодексу карної процедури передано справу збільшеному сенатові в складі 7 осіб (звичайно рішає сенат з трьох суддів) для вирішення основного питання, чи греко-кат. парох в кореспонденції з державними властями при уділюванні їм інформацій з метрикальних книг мусить відповідати по польськи, чи має право вживати своєї рідної мови згідно з обовязуючим язиковим законом з 31. липня 1924 р. Цього засадничого рішення досі ще не оголошено, але це вже важне, що справи, за яку бореться наше духовенство відносно прав своєї мови, не порішено там відразу негативно і супроти того нижчі суди (суди окружні) мають право ухиляти карно-адміністраційні засуди за мниме нарушення статті 1. цитованого вище язикового закону, а тим самим в даному випадку належить о. Івана Іванчука зовсім увільнити від кари.

Окружний суд в Тернополі (суддя Мешковський) станув на іншому становищі (як і у всіх подібних справах), щодо вини, адміністраційний присуд затвердив, а тільки кару зі 100 зол. зглядно 5 днів арешту знизив на 40 зол. або 2 дні арешту. Касації не зголошено.

— **Весняний попис львівського Луга.** Літний сезон наших руханкових товариств починає цеї неділі 4. травня Т-во „Луг" у Львові своїм весняним пописом. Площа Сокола-Батька за стрийською рогачкою є побільшена, бо Сокіл-Батько докупив часть площі, яку займав перед тим Зовк. Докуплена часть площі є дуже гарна, покрита деревами, так що в тіні дерев можна спочати. У програму „Лугового попису" входять ріжні вправи Луговиків, Луговичок і малих дітей, вежі, вправи німецької руханки, ритмічні вправи і т. д. Початок в год. 3. поп. Сподіємося, що публика прибуде численно на попис і матиме нагоду не тільки бачити вправи „Луговиків", але й оглянути докуплену площу.

— **З Прибічної Ради м. Львова.** У вчорашньому ч. „Діла" при ломанні складач викинув із статті під повищим заголовком одну стрічку, наслідком чого вийшла плутанина. Останній уступ цієї статті має виглядати так: Д-р Бжеський звсував історію фондації Іґн. Мюлера для католицького фонду вбогих міста Львова. Фундатор оставив у Чернівцях перед війною вел. будинок і ґрунт і призначив їх для Львова, колиб Буковина відірвалася від австро-угорської монархії. Прибічна Рада м. Львова ухвалила дня 29. квітня віднестися до мін-ства закорд. справ, щоби дипл. шляхом пошукало вияснень і полагоди у румунського уряду. До Чернівець поїде в цій справі синдик м. Львова.

— **Під увагу фотоаматорам.** Дня 2. травня починається у Львові курс аматорської фотографії. Цей курс триватиме 26 годин (лекцій). Провід курсу спочиває в руках Івана Наймана, асистента львівської політехніки. Зголошуватись можна на адресу: Львів, Марійська площа, ч. 8., палата Шпрехера, „Фото-радіо-паляс". Досі зголосилось 120 кандидатів. Відкриття курсу 2. травня ц. р. год. 7.30.

— **Вбивства і самовбивства.** Минулого тижня в Дрогобичі втопився 26-літній робітник з Борислава Микола Бартків. Причиною самогубства була недуга спаючки. В Бережниці Рустикальній в Самбірщині Микола Ковалик убив у сварці Івана Плоскача.

— **Гуцульський музей на Закарпатській Україні.** В місточку Рахові на Закарп. Україні відкривається музей народнього гуцульського мистецтва. Всякі вироби гуцульського мистецтва для цього музею збирає директор школи в Рахові Василь Лурак.

— **Безплатні пасажири.** Дня 29. м. м. на головній стациї у Львові переведено поліційну облаву на пасажирів, що подорожують без білетів. Поліція переловила аж 85 осіб, що не мали білетів, між ними 16 осіб без жадних документів. Цих останніх арештовано, а інші будуть потягнені до відповідальности з вільної стопи.

— **Град** величини волоського оріха, а навіть більший, падав у суботу 26. квітня від 4. попол. в селах Скалатського повіту в Краснім коло Грималова, Саджавках, Ставках, Волиці і знищив цілком засіви і сади. Дуже потерпіло жито, яке треба переорувати, таксамо горох, ячмінь і пшениця. Сади в зимі 1928 на 1929 р. вимерзли, люди насадили щепи і тепер град все поломав. Грубий град тривав 1½ год., потім злива і менший град аж до півночі.

— **Посли стріляють до польської поліції.** На днях у Лодзі були нові комуністичні авантюри, підчас яких промовляли комуністичні посли Керузальський і Жарський. Коли поліція розганяла товпу, посол Жарський стріляв кілька разів до поліціянтів, але не вцілив у нікого. Жарського арештовано.

— **Міжнародній зїзд журналістів у Ліоні** закінчився дня 29. м. м. Праця зїзду відбувалась під головуванням Юрія Бернгарда. Ухвалено утворити міжнародній журналістичний суд чести, якого склад остаточно буде усталений на міжнародній пресовій конференції у Берліні. Вироблено проект міжнародніх журналістичних пашпортів, ухвалено резолюції про боротьбу із поширюванням неправдивих вістей у пресі і т. д.

— **Ріжні вісти.** На ріці Ганґесі затонув пасажирський пароплав, а з ним затонуло 280 осіб. В Анґорі появився декрет Кемаля Паші, яким іменовано 2 турецькі жінки суддями. Це є перші жінки судді в історії турецького судівництва. В Барцельоні прийшло до кривавої сутички між катальонськими самостійниками і поліцією. — Шведський уряд більшістю голосів дістав заяву недовіря і подався до димісії. — В Атенах підчас закінчення свята роковин незалежности Греції прийшло до боротьби між комуністами і націоналістами. — В околицях Лінебурґу в Німеччині була велика буря і град, що знищив засіви на 200 моргах землі.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам для 30. квітня ц. р.: за масло експортове солене пріма і за масло несолене бльокове 4·90 зол. за кільограм; за літру молока 0·34 зол.; за літру сметани 1·60—1·70 зол.; за копу яєць 5·60—5·70 зол.

Зі спортового життя.

З діяльности УССК.

Виділ УССК-у подає до відома загалу українського студентства, що Т-во українських студентів політехніки „Основа“ уфундувало мандрівну нагороду за мистецтво українського студента в індивідуальному пятизмагу. До змагань можуть ставати студенти, що належать до одного з українських студентських товариств. Змагання відбудуться в червні. Нагороду на власність здобуде той студент, що тричі під ряд або 5 разів загалом осягне найбільше точок.

Виділ УССК-у подає до відома своїх членів, що вправи легкоатлетичної секції і спортових гор відбуваються на площі Сокола-Батька у вівтірки і четверги від год. 17—19. та в неділі від год. 7—9.

Станиславів. ТУР. — Пролом 3 : 2 (1 : 2).

Склад Пролому: Михалевич, Ковальський, Ланашій; Бриндзей, Росяк, Гусак; Ліськевич І, Демянчук, Маруняк, Процик, Міхньовський.

Перші хвилини гри зовсім не заповідають програної нашої дружини. Пролом з місця напирає на ворота противника і в 5 хвилинах здобуває двічі дорогу до воріт ТУР-у (3' Міхньовський, 5' Росяк). Пролом дальше в офензиві, не допускаючи противника до свого карного поля. Заноситься на велику програну ТУР-у. Аж у 20' правий лучник стріляє для ТУР-у перші ворота. До перерви гра під перевагою Пролому. — В другій половині Пролом деякий час держиться добре, та звільна наші грачі опадають на силах (не диво: деякі цілу ніч бавилися !) і ТУР. щораз грізніше напирає на ворота Пролому. В тім часі паде самовбивча брамка, якої наш брамкар не міг боронити. Маруняк старається ще вести напад на ворота противника, та його партнери, порозбивані брутально граючими „Туровцями“, не можуть рухатися. І знова слідує цілий ряд атаків ТУР-у, які наша оборона з трудом ліквідує переважно на роги. З одного з рогів здобуває чільник ТУР-у рішаючі ворота. Пролом атакує, але два стріли Маруняка боронить оборонець ТУР-у з трудом... рукою, чого пан суддя не доглянув, хоча неіснуючі оф-сайти наших грачів ввижалися йому дуже часто (головно у важких для ТУР-у моментах). Ще кілька хвилин гри й суддя п. Шморак закінчує змагання. В дружині Пролому слідно дальше недостачу зіграння й надто делікатну гру, при рівночаснім „полюванню на кости“ грачів ТУР-у, в чому найревнішими показалися 3 наші „землячки“. З Пролому виріжнився працьовитий Маруняк. Видців понад 800. Таким робом перша дружина Пролому опинилася на 6. місці в табелі Б-кляси, маючи за собою 49 п. п. і Стрийнику, а стоючи рівно в Єдністю.

Пролом II. — ТУР. II 7 : 1 (3 : 0). Висока виграна резерви Пролому, що перевисшала противника весь час у всіх лініях. Воротами поділилися: Лудзак (5), Стеткевич і Аслулів (по 1). Суддя п. Серафіні д. добрий.

Тернопіль. Поділля І. — Єгуда І. 5 : 5 (4 : 1)

Дня 27. квітня ц. р. відбулися відплатні мячеві змагання поміж УСТ. „Поділля“ І. і ЖСК. „Єгуда“ І. („Єгуда“ грає за мистецтво кляси „Б“, а „Поділля“ за мистецтво кляси „Ц“) з вислідом 5 : 5. В першій половині була значна перевага „Поділля“, якого напад, користаючи з того, здобуває 4 воріт (Шумовський Ст. 2, Познахівський 1 і Тераз 1). В останній мінуті першої половини „Єгуда“ здобуває свої перші ворота. Ціла дружина „Поділля“ в першій половині грала під воротами „Єгуди“ і кожний грач уміло використовував свої позиції. Одначе в другій половині „Єгуда“ змінила у своїм нападі трьох грачів і почала сильно атакувати, здобуваючи одні ворота за другими. Наша поміч тратить голову і бігає по цілому грищі, замісць пильнувати своєї позиції, чим і влекшила „Єгуді“ вирівнання. В останніх мінутах здобуває ще одні ворота Шумовський. На загал наша молода ще дружина робить доволі добрі поступи.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 2. травня, год. 7·30 вечером Дьявкі серця (премієра).

Малий Міський Театр:

Пятниця, 2. травня, год. 7·30 вечором „Пан Топаз“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: Співець Парижа (Моріс Шевальє) і опера „Ловці жемчугів“.
КАСІНО: Державна зрада.
КОЛЬОСЕИ: Чортівський репортер (Еді Польо).
КОПЕРНИК: Дівчинка з обєктивом (Беб Даніельс).
ЛЕВ: Комедія: Чудо 20-го століття.
ОАЗА: Шахівниця сердець.
МАРУСЕНЬКА: Весільний марш (звукова фільма).
ПАЛЯС: Звукова фільма: Спокуси Европи (Ліліяна Гарвей, Іго Сим).
ПАН: Краса життя (Жеромського).
ПАСАЖ: Шакаль-примара Тиждень Метро-Голдвин-Маєр. Амер. комедія
ПРОМІНЬ: „З дня на день“. —
СТИЛЕВЕ: Шалена графиня. Фред Томпсон.
ФАТАМОРГАНА: Магдалина, Арабська авантюра.
ХИМЕРА: Перед присудом.
УТІХА: В сигтих азіатів.

Програма радіо.

Пятниця 2. V. 1930.

ЛЬВІВ 11·58 Сигн. часу, 12·05 Концерт грамоф. плит, 17·45 Концерт сальонової орхестри, 18·45 „Про цілі й завдання ТШЛ. (відчит), 19·10 Всячина, музика грамоф. плит, 19·58 Сигнал часу, 20·15 Симфонічний концерт, комунікати.

Субота 3. V. 1930.

Варшава (1411,7) 9·30 Богослуження з Ченстохови. **Краків** (312·8) 19·00 Авдиція для дітей. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·30 Мандолінова музика. **Ляйпціг** (259) 19·30 Радіорхестра. **Льондон** (356,3) 17·35 Радіорхестра. **Берлін** (418) 19·20 Капеля Вайнтравба. **Стокгольм** (436) 19·00 Пісні і рецитації. **Рим** (441) 17·30 Концерт з Неаполю. **Лянгенберг** (473) 20·00 Веселий вечір. **Прага** (487) 20·40 Орхестра. **Брюссель** (509) 19·30 Радіотріо. **Відень** (516,3) 17·15 Концерт солістів. **Мюнхен** (533) 14·25 Грамофонові плити. **Будапешт** (550) 17·30 Концерт паністки Гетт. **Москва** (825) 19·00 Народній вечір **Ленінград** (1000) 17·30 Концерт молодих музиків. **Харків** (1304) 20·00) Авдиція для села.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 1950

Бориня:
Пятниця 2. V. „Король Життя“.
Субота 3. V. „За Німан“.
Неділя 4. V. „Те чого не бувало“.
Понеділок 5. V „Пташник з Тиролю“.

Філія Учительської Громади в Коломиї уладжує приготовні курси від 15. травня п. р.: а) до IV. кл. жіночої гімназії гуманістичного типу, б) на І. курс жін. вчительської семинарії. — Зголошення приймає Управа семинарії Р. Ш. до 14. травня включно. 1973 1—3

Управа Товариства Допомоги Емігрантам з Вел. України у Львові (вул. Руська ч. 3), звертається до Вп. відборців **Календаря „Дніпро“ на 1930 р.** вирівняти як найшвидше свої залеглости за календар.

†

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
за упокій душі бл. п.
Івана Матіїва
б. візитатора шкіл
відбудеться в неділю дня 4. травня ц. р. в год. 12. в полудне в Успенській церкві у Львові, на яке запрошує
1974 РІДНЯ

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

КОРОНКИ до білля, моди та церковні, найдешевше „Wenecja“ Боїмів 19. 1945 6—10

ТРЕВАЛІ лазничкові, фотелеві, колискові, насідові ванни і балії поручає Войтіх Заяць, Львів, Осолінських ч. 14. 1919 9—10

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИКИ поручає дешево Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услів’я. 1856 15—?

ІНТЕЛІҐЕНТНА ЖІНКА, літ середніх, добра господиня, вміє шити гарно білля і сукні, розуміється на газдівстві, глядає місця. Ласкаві зголошення до Адм. „Діла“ під „Лаґідна“. 1965 2—2

ЛЕДІВНІ знамениті, чеські машинки до мороженого, на провінцію негайна висилка. — Рентшнер, вул. Легіонів ч. 37. 1720 12—12

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую брилянти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 1857 59

ОКАЗІЙНО до продажі для молочарень 3 вирівки — бляшанки та посудина. Відомість між год. 10—1. Крашевського 11. Господар. Телеф. 56—55. 1963 2—3

ФОРТЕПЯНИ, піаніна, фісгармонії; ціни найнижчі. Довготермінові сплати. „Dom Chopin-a“ Львів, Сикстуська 11. Український персонал. 1969 2-6

ГАСІТЬ спрагу тільки лімонядою фабрики „Zdrowie“. Уважайте на напись на опасках. 1976 1 3

НЕСПОДІВАНКА жде П. Т. Гостей каварні „Народної Гостинниці“ по 1-шім травня. 1975 1—3

ПАНЧОХИ, рукавички, скарпитки, водічку, бавовну, нитки до гапту і шиття поручає Магазин **Майвальда**, Львів, Собіського 9. 1977 1—8

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка
Д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 **Пересвітлення Рентґеном.**

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО
бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг
та лікарської косметики
ординує від 8—10½, 14—18.
в неділі і свята від 10—11.
Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепараткові почекальні.
ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. І. п.
826 Телефон 65—87.

Д-р М. Вахнянин
ординує від 1. травня
в Карльсбаді
Mühlbrunnstrasse 9. дім „Wied“.
1980 1—6

ГАРНІ ШЛЮБНІ ВИПРАВИ
КОВДРИ чистововняні
МАТЕРАЦИ з волосіння
ПОДУШКИ — сільське піря 1672
Простирала, пошевки, ліжка
поручає казково дешево
відомий **Маґазин постелі**
В. Іжицького
Львів, вул. Коперника ч. 3.

Поручаємо всілякі тартакові матеріяли, як
смерека — ялиця
так столярські, як і будівельні.
Тартак ЗАРВАНІЦЕРА в Калуші.
1617 7—?

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ
поручає слідуючі свої видавництва:
Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.
Адреса всіх видавництв така:
BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.
В переписці треба зазначувати:
Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490). Почтове конто у Берліні: Berlin, N-o 3.111. 24—?

Подяка.

Подобалося Всевишньому покликати до Вічности в девятнайцятій весні життя по тяжкій грудній недузі Нашого Найдорощого Сина й Брата Василя Лабчука, абс. української гімназії в Станиславові, якого похорон відбувся дня 27 IV. 1930 в Семаківцях. На цім місці складаємо щиро сердечну подяку Вп. П. П. Докторам: Д-р Мулькевичеві, лікареві в Галичи, Д-р Богданському, лікареві в Делятині, Д-р Дзеровичеві і Д-р Дурделлі, лікарям у Львові, за лікарську поміч й пораду в часі недуги Покійного. Всч. о. З. Дудинському за труди й батьківську поміч при уміщенню Покійного в Дорі, Впов. П. Литвиновичевій з Дори за материнську й повну посвяти опіку в часі лікування. Впов. Панству Дольницьким за ласкаве приміщення й опіку над Покійним по повороті з Дори. Сусідам і Знакомим за відвідини й розраду для хорого. Всч. о. Т. Глібовицькому за уділення Покійному духовної потіхи і Св. Тайн напутія. Всч. ОО. Совітникам: о. Ів. Дольницькому, о. В. Медвіцькому й о. З. Дудинському за ласкаву участь і провід в похоронах, з окрема Всч. о. В. Медвіцькому щиро дякуємо за щирі слова прощання. Щиро дякуємо Вп. п. Павлови Городецькому, голові читальні „Просвіта“ в Семиківцях, Вп. п. Олексі Губареви і Вп. Масляківним, як також Всім членам читальні за труди й працю для звеличання похорону Покійного. Щиро дякуємо молодіжи семаковецькій за вияви щирого співчуття для Родини й правдивої любови взглядом Покійного, за численні вінці і квіти та за перенесення тлінних останків з дому жалоби аж на кладбище. Щиро дякуємо Всім Кревним і Знакомим, Громадянам Семаковець, Тустаня, Хоросткова, Межигорець, Медухи, Пітрича, Побережа й Галича за ласкаву участь в сумнім похороннім обряді. Щераз Всім Щире Спасибіг.

Семаківці, дня 1. мая 1930 р.

Марія Лабчук, мати, **Мр. М. і Ст. Гевь Ів. і П. Лабчуки, Я. і Н. Лабчуки, П. і К. Лабчуки** брата. 1978

Меблі подешевіли на 20%
з причини сучасної кризи продає фірма **„FAMETA“** фабрика меблів сп. з обм. відпов. ЛЬВІВ, **Красіцьких ч. 18 а**
МЕБЛІ
всякого рода на 20% дешевше,
1942 **на рати вже від зол 5.** 2-10

ЖУРНАЛІ
Крої
МАНЕКІНИ
поручає фірма
„ЖУРНАЛЬ“
Львів, пл. Бернадинська ч. 2.
1896 3—3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10